

**UCHWAŁA NR XX/.../25
RADY GMINY SICIENKO**

z dnia 30 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego na lata 2026-2030

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 2 ust. 4 pkt 1 i ust. 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Promocji Zdrowia Psychicznego na lata 2026-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01.01.2026 r.

Gminny Program Promocji Zdrowia Psychicznego na lata 2026 - 2030

I. Wprowadzenie

Problematyka zdrowia psychicznego jest zagadnieniem związanym nie tylko z sektorem opieki zdrowotnej, ale dotyczy również innych sektorów polityki społecznej.

Zdrowie psychiczne to nie tylko brak chorób i zaburzeń. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) jest to dobrostan psychiczny, fizyczny i społeczny, w którym jednostka realizuje swoje możliwości, potrafi poradzić sobie z różnorodnymi sytuacjami życiowymi, jest w stanie uczestniczyć w życiu społecznym oraz produktywnie pracować. A zatem osoba zdrowa jest nie tylko w dobrym stanie psychofizycznym. Zdrowie psychiczne przejawia się bowiem również w zdolności do rozwoju i samorealizacji, poczuciu własnej wartości, braniu odpowiedzialności za swoje życie (zarówno za sukcesy, jak i porażki) oraz zaangażowaniu w relacje społeczne i pracę. Człowiek, który osiągnął dobrostan, postrzega swoje życie pozytywnie, czerpie z niego radość i satysfakcję, a także potrafi radzić sobie z wyzwaniami.

Współcześnie mamy o wiele więcej nowych zagrożeń dla zdrowia psychicznego niż kilkadziesiąt lat temu, ponieważ ewoluują one wraz ze zmianami cywilizacyjnymi. Najbardziej zmienne są zagrożenia wynikające z sytuacji społeczno-ekonomicznej. Czynniki determinujące zdrowie psychiczne mogą wynikać również z genetycznych uwarunkowań. Część z tych wad może być następnie, poprzez dziedziczenie, przekazywana kolejnemu pokoleniu. Dziedziczne cechy z kolei, skłonności do określonych chorób mogą się ujawnić w wyniku czynników zewnętrznych, otoczenia człowieka. Ponadto, niezależnie od uwarunkowań genetycznych, bodźce zewnętrzne, warunki w jakich człowiek żyje również wywierają wpływ na stan zdrowia psychicznego. Osoby funkcjonujące na co dzień w trudnych warunkach społeczno-ekonomicznych, osoby z niepełnosprawnościami, osoby, u których zdiagnozowano nieuleczalne choroby, osoby, które zmierzyć się muszą nieoczekiwanie z trudnymi zmianami życiowymi, jak utrata pracy, śmierć bliskich, rozwód, narażone są w większym stopniu na problemy ze zdrowiem psychicznym i zaburzenia psychiczne.

Ogromny wpływ na zdrowie psychiczne, a zwłaszcza jego kształtowanie ma środowisko wychowawcze, czyli rodzina i szkoła. Początki kształtowania się osobowości człowieka i jego zdrowia psychicznego mają miejsce w rodzinie. Czyha tu na dziecko wiele zagrożeń takich jak nieprawidłowe postawy rodzicielskie oraz problemy małżeńskie, z rozwodem włącznie, które negatywnie wpływają na psychikę dziecka w okresie jej największej plastyczności. Pewnym zagrożeniem jest również zmiana struktury rodziny, aktywność zawodowa kobiet, przez co dzieci coraz częściej są wychowywane przez instytucje, a nie przez członków rodziny. Jeśli chodzi o szkołę, to najpoważniejszymi problemami wydają się być: przemoc rówieśnicza, cyberprzemoc, przemoc fizyczna i psychiczna, a także niedostosowanie wymagań programowych, dostęp do narkotyków itp.

Trudno przecenić wartość odkrywania samego siebie. Samopoznanie może przyczynić się chociażby do lepszego radzenia sobie z emocjami oraz pełniejszego wykorzystywania swoich zdolności i talentów. Nabywanie nowych umiejętności, robienie czegoś twórczego dodaje pewności siebie i wiary we własne możliwości. Poszukiwanie sensu życia, rozwijanie sfery duchowej, wyznaczenie swojej hierarchii wartości i celów życiowych daje poczucie sensowności, zrozumienia świata oraz pomaga radzić sobie z kryzysami oraz trudnymi doświadczeniami, np. cierpieniem czy stratą. Nie może również zabraknąć wyjścia w kierunku innych ludzi: nawiązywania i pielęgnowania relacji, np. z rodziną i przyjaciółmi, pomagania innym, zaangażowania w działalność publiczną i społeczną.

Przyjęty przez Radę Ministrów Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 określa cele i zadania z zakresu ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego, przede wszystkim stawia na integrację zdrowia psychicznego z ogólnym systemem ochrony zdrowia i dostosowanie usług do

współczesnych potrzeb społecznych. Zdrowie psychiczne stało się jednym z kluczowych obszarów Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025, co jest odpowiedzią na rosnące wyzwania w tym zakresie, zwłaszcza po pandemii COVID-19. Zdrowie psychiczne dotyczy zarówno zapobiegania, jak i leczenia problemów związanych z emocjami, myśleniem, zachowaniem i relacjami interpersonalnymi. Program kładzie duży nacisk na poprawę dostępu do opieki psychologicznej i psychiatrycznej oraz zwiększenie świadomości społecznej na temat znaczenia zdrowia psychicznego. Kluczowe cele i działania w ramach Narodowego Programu Zdrowia w aspekcie zdrowia psychicznego to przede wszystkim:

- ✓ zapobieganie problemom ze zdrowiem psychicznym poprzez edukację zdrowotną i wsparcie psychiczne w miejscach pracy,
- ✓ dostęp do opieki psychologicznej i psychiatrycznej poprzez rozwój systemu opieki psychoterapeutycznej i telemedycyny w zakresie zdrowia psychicznego,
- ✓ programy wsparcia dla dzieci i młodzieży - edukacja w zakresie zdrowia psychicznego w szkołach oraz tworzenie programów wsparcia dla dzieci i młodzieży zmagających się z trudnościami emocjonalnymi i psychicznymi, wsparcie dla dzieci i młodzieży, które doświadczyły traumy (np. w wyniku przemocy, rozstania rodziców, cyberprzemocy) oraz wprowadzenie systemu szybkiej interwencji psychologicznej w takich przypadkach,
- ✓ walka ze stygmatyzowaniem osób z problemami psychicznymi – kampanie społeczne mające na celu przełamanie tabu wokół problemów psychicznych, by osoby cierpiące na zaburzenia mogły szukać pomocy bez obawy przed oceną oraz promowanie otwartości i zrozumienia wobec osób zmagających się z problemami zdrowia psychicznego,
- ✓ wsparcie osób starszych w aspekcie problemów zdrowia psychicznego,
- ✓ przeciwdziałanie kryzysom emocjonalnym poprzez rozwój i wsparcie dla ośrodków, które oferują pomoc osobom w kryzysach emocjonalnych i samobójczych i programy wsparcia po kryzysach zdrowotnych (np. COVID-19).

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025), zgodnie z informacją Ministerstwa Zdrowia, zostanie wydłużony do końca 2026 roku.

Wśród realizatorów tego celu Program wymienia samorząd gminy, dlatego też osiągnięciu tego celu służyć ma niniejszy Program.

W preambule ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917) czytamy, że „zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa”.

Jak stanowi art. 1 cytowanej ustawy ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 wspomianej ustawy ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 1, są realizowane w ramach Narodowego Programu Zdrowia, a zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, poprzez działania określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

W myśl art. 2 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego należy do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin oraz zadań Narodowego Funduszu Zdrowia oraz ministrów właściwych ze względu na charakter działań określonych w programie.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023 - 2030, określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej. W myśl ww. Programu celem głównym dla realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb oraz prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.

W ramach powyższego celu doprecyzowano cel szczegółowy - udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom, który realizowany ma być poprzez:

- 1) zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli;
- 2) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.

Mając, na uwadze fakt, że do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty - w tym, w szczególności sprawy ochrony zdrowia, gminy zobowiązane są do tworzenia Gminnych Programów Ochrony Zdrowia Psychicznego. Opracowując niniejszy Program wzięto więc pod uwagę obowiązki ustawowe, założenia przyjęte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 oraz zamiar kontynuacji zadań ujętych w dotychczasowym Gminnym Programie Promocji Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2025.

II. Cel i główne założenia Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego

Celem Programu jest promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi różnych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Nawiązuje do Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023 - 2030, który mówi, że ochrona zdrowia psychicznego polegać będzie na realizacji celu głównego z zakresu zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wszechstronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb oraz celu szczegółowego polegającego na udzielaniu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom oraz udzielenie pomocy psychologiczno- pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Program dąży do upowszechnienia wiedzy na temat zdrowia psychicznego, promocji zdrowego stylu życia, zapewnienia dostępności do różnych form środowiskowej opieki i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy bytowej, czy samopomocy środowiskowej, koordynacji realizacji zadań związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych w zakresie zdrowia psychicznego.

Założeniem programu jest działanie na rzecz utrzymania prawidłowego stanu psychicznego oraz zapobieganie powstawaniu problemów ze zdrowiem psychicznym. Pozwoli to na zmniejszenie skali osób mających zaburzenia zdrowia psychicznego czy też choroby psychiczne. Profilaktyka zdrowia psychicznego w ujęciu ogólnym powiązana jest również z profilaktyką przemocy i uzależnień oraz wspieraniem rodziny w wykonywaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Realizowany jest gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Sicienku, którego koordynatorem jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku.

III. Diagnoza sytuacji i zasoby.

Gmina Sicienko, położona w powiecie bydgoskim w województwie kujawsko- pomorskim obejmuje obszar 179,46 km². Gmina podzielona jest na 21 sołectw. Liczy ponad 10 000 mieszkańców. Ich liczba systematycznie wzrasta. Struktura społeczna i ekonomiczna jest zróżnicowana. Znaczne obszary związane są z rolnictwem. Nie ma dużych zakładów przemysłowych, rozwija się jednak działalność gospodarcza, głównie w zakresie usług i sprzedaży. Ukształtowały się tereny zwartej zabudowy jednorodzinnej. Obok rodzin zamieszkujących gminę od pokoleń osiedlają się nowi mieszkańcy. Wraz z rozwojem gminy, zmienia się charakterystyka spraw i problemów dotyczących mieszkańców. Obok mieszkańców i rodzin dobrze radzących sobie z codziennymi sprawami funkcjonują osoby i rodziny, które mają trudności w sprostaniu problemom. Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego są podejmowane wobec dzieci, młodzieży, osób starszych i wobec osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego. Wsparcie dla osób, które wymagają pomocy, osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzą instytucje samorządowe na szczeblu gminy i powiatu, a także organizacje pozarządowe czy inne podmioty.

Pomoc dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczona jest w szczególności przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku. Realizowana jest poprzez wykonywanie zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem Ośrodka jest zapobieganie wymienionym sytuacjom przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Prowadzony jest Rodzinny Punkt Konsultacyjny w Sicienku, w ramach którego psycholog pełni dyżur w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej w Sicienku, gdzie świadczone są bezpłatne konsultacje psychologiczne dla mieszkańców z terenu gminy Sicienko. Celem Punktu jest niesienie pomocy osobom znajdujących się w sytuacjach kryzysu, doznającym przemocy, poszkodowanym w wyniku zdarzeń losowych. Z pomocy mogą korzystać m.in. osoby w kryzysie (wynikającym w szczególności z problemów rodzinnych, problemów wychowawczych, związanych ze śmiercią bliskich osób, rozstaniem, rozwodami, myślami i próbami samobójczymi), osoby doświadczające przemocy w rodzinie, sprawcy przemocy, osoby uzależnione i członkowie rodzin osób uzależnionych.

Prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne i wsparcie dla osób i rodzin. Dla osób wykluczonych lub ograniczonych komunikacyjnie, dyżur psychologiczny odbywa się także w ramach Telefonu Zaufania.

W ramach Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego dyżurują także inni specjaliści. Zadaniem Punktu jest w szczególności całościowe rozpoznanie zgłaszanego problemu, informowanie o możliwości pomocy oraz kompetencjach poszczególnych służb, które mogą zaangażować się w profesjonalną, systemową pomoc dla osoby wymagającej wsparcia, osoby uzależnionej i jej rodziny. Celem Punktu jest również motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego, kierowanie tych osób do leczenia specjalistycznego, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym. Zadaniem Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego w Sicienku jest również udzielanie konsultacji psychiatrycznych, porad prawnych oraz wsparcia psychologicznego, rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia oraz udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymywania przemocy. Zatrudnienie psychiatry ma na celu poszerzenie dostępności mieszkańców gminy do specjalistycznej pomocy, wczesne rozpoznanie objawów i diagnostykę oraz profilaktykę zaburzeń psychicznych. Zastępowanie leczenia zaburzeń psychicznych w warunkach szpitalnych na rzecz leczenia środowiskowego, stanowi najbardziej efektywną formę opieki psychiatrycznej. Ponadto pozwala na zapewnienie pacjentom opieki psychiatrycznej w środowisku społecznym, w tym rodzinnym i zawodowym, w którym na co dzień funkcjonują.

Liczba osób objętych pomocą w ramach Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego w Sicienku (bez pomocy w ramach dyżuru lekarza psychiatry)

Rok	Liczba osób
2021	203
2022	262
2023	340
2024	407

Liczba osób objętych pomocą w ramach dyżuru lekarza psychiatry w Rodzinnym Punkcie Konsultacyjnym w Sicienku

Rok	Liczba osób
2021	110
2022	118
2023	180
2024	103

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku realizuje także specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wykonywane przez specjalistów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Liczba rodzin - beneficjentów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku i liczba rodzin objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Rok	Liczba rodzin - beneficjentów GOPS w Sicienku	Liczba rodzin objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi
2021	159	17
2022	206	20
2023	135	18
2024	122	18

Pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej obejmowane są również osoby starsze, z niepełnosprawnościami, przewlekłe chore i samotne, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować i wymagają opieki innych osób. Często rodzina zaniedbuje obowiązki opiekuńcze wobec tych osób i nie interesuje się nimi lub nie jest w stanie zapewnić im opieki. Pomoc tej grupie osób, ma na celu podjęcie działań, które w sposób planowy i celowy mają wpłynąć na poprawę ich sytuacji życiowej. Polityka społeczna zakłada działania na rzecz ich praw. Dotyczy ona ochrony zdrowia, organizacji czasu wolnego, pomocy obłożnie chorym, pracy socjalnej, kształtowania odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomocy instytucjonalnej oraz warunków materialnych. Zadania te Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku realizuje poprzez usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osoby (są to czynności pielęgnacyjno-opiekuńcze oraz gospodarcze). W 2024 roku pomoc w formie usług opiekuńczych świadczona była w 7 rodzinach dla 8 osób (łącznie z usługami wykonywanymi w ramach prac społecznie użytecznych). Ponadto Ośrodek realizuje program „Opieka 75+” dla osób w wieku 75 lat i więcej. Strategicznym celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych zarówno dla osób samotnych, jak również pozostających w rodzinach będących w wieku 75 lat i więcej. Gmina Sicienka bierze udział także w 2 projektach unijnych pn. „Rozwój usług opiekuńczych dla mieszkańców gmin Mrocza i Sicienka” oraz „Wspieramy, aktywizujemy, opiekujemy!”, w ramach których zorganizowane są usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla 10 rodzin z gminy Sicienka oraz zajęcia aktywizujące w Dziennych Domach Pobytu w Trzęmiętowie oraz w Mochlu, w których bierze udział łącznie 50 osób, które ze względu na wiek, stan zdrowia, w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego, wymagają opieki lub wsparcia, w celu zapewnienia dziennych usług opiekuńczych oraz aktywizacji w sferze fizycznej, intelektualnej i społecznej. Kolejna pomoc realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku w postaci „Opieki wytchnieniowej” jest adresowana do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi/osobami z niepełnosprawnościami. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku realizuje program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami – edycja 2025”, a także w tym zakresie współpracuje ze Stowarzyszeniem „Dorośli Dzieciom” z Sępólna Krajeńskiego. Celem powyższego programu jest wprowadzenie i rozpowszechnienie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Dzięki pomocy asystenta osoby te mogą podejmować aktywność społeczną. Asystent pomaga osobie z niepełnosprawnością w wykonywaniu codziennych czynności. W związku z koniecznością udzielania pomocy wspomnianej grupie osób, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się także kierowaniem do domów pomocy społecznej. Osoba, która na skutek choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub schorzeń somatycznych nie jest zdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i nie ma możliwości korzystania z opieki innych osób oraz potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, lecz nie wymaga leczenia szpitalnego, może być

za jej zgodą lub zgodą jej przedstawiciela ustawowego przyjęta do domu pomocy społecznej. W 2024 roku w domach pomocy społecznej przebywało 9 osób.

W ramach współpracy Gminy Sicienko z Gminą Białe Błota, mieszkańcy gminy mogą korzystać z Warsztatów Terapii Zajęciowej „Dąb” w Białych Błotach oraz Środowiskowego Domu Samopomocy w Cielu. Stwarza się w ten sposób osobom z niepełnosprawnościami, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej. Realizacja tego celu odbywa się poprzez techniki terapii zajęciowej. Zmierzają one do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej. Służą one również rozwijaniu sprawności psychofizycznych i umiejętności zawodowych, niezbędnych dla podjęcia zatrudnienia.

Świadczenia na rzecz dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi świadczone są także przez placówki oświatowe. System oświaty zapewnia możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami, gwarantuje opiekę nad uczniami z niepełnosprawnościami przez umożliwienie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych. Szkoły z terenu gminy współpracują z Powiatową Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Koronowie z filią w Bydgoszczy. Poradnia za główny cel stawia udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży w osiągnięciu wszechstronnego, optymalnego rozwoju oraz wspieranie środowiska wychowawczego w tworzeniu warunków sprzyjających temu rozwojowi. Nauczaniem indywidualnym powinni zostać objęci uczniowie, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły. Kształceniem specjalnym powinny być objęte dzieci i młodzież wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Uczniowie posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego uczestniczą w zajęciach rewalidacyjnych, podczas których realizują zalecenia zawarte w orzeczeniach. Część uczniów realizuje obowiązek szkolny poprzez nauczanie indywidualne.

Liczba uczniów w szkołach podstawowych w gminie Sicienko

Rok	Liczba uczniów
2021	928
2022	911
2023	917
2024	955

Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w gminie Sicienko

Rok	Liczba uczniów
2021	59
2022	58
2023	68
2024	79

Działania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane są również pośrednio przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sicienku. Pracownicy socjalni pracujący w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sicienku, jako członkowie grup diagnostyczno – pomocowych, powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Sicienku, w związku z całościowym podejściem, w trudnych sytuacjach wymagających poszerzenia form wsparcia i pomocy, ściśle współpracują z Komisją, w celu skłonienia osób do podjęcia leczenia odwykowego, albowiem tylko holistyczne podejście do problemów zdrowia psychicznego może dać pozytywne efekty i doprowadzić do odzyskania zdrowia i stabilizacji.

Działania na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności, w tym niepełnosprawności intelektualnej i zaburzeń psychicznych realizowane są z udziałem środków gminy przez organizacje pozarządowe. Mają na celu w szczególności wspieranie rodzin poprzez organizowanie zajęć dla niepełnosprawnych członków rodziny, stwarzanie warunków do pełnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce, wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, integracją środowisk osób niepełnosprawnych. Co roku w ramach realizacji Programu współpracy Gminy Sicienko z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego organizowane są konkursy ofert na realizowanie zadań publicznych. Gmina Sicienko współpracuje z Katolickim Stowarzyszeniem Na Rzecz Osób Specjalnej Troski i Ich Rodzin im. Św. Maksymiliana Kolbego w Bydgoszczy, Stowarzyszeniem „Pod Naszymi Skrzydłami” w Kruszyńcu oraz Stowarzyszeniem Inicjatyw Lokalnych „Dobry Start” w Kruszyńcu.

IV. Zadania

Cel	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji
Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego	Finansowanie zatrudnienia psychiatry, w celu poszerzenia dostępności mieszkańców do specjalistycznej pomocy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku	2026 – 2030
Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego	Prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej w Sicienku	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku	2026-2030
	Prowadzenie Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego w Sicienku	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku	2026 – 2030
	Organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku	2026 – 2030
	Kierowanie do domów pomocy społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku	2026 – 2030
	Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Białych Błotach – uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w warsztatach terapii zajęciowej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku	2026 – 2030

	Współpraca ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Cielu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku	2026 – 2030
Udzielanie pomocy psychologiczno - pedagogicznej dzieciom i młodzieży w placówkach oświatowych	Dalsze zatrudnianie psychologów przez placówki oświatowe, wynikające z przepisów Karty Nauczyciela, rozporządzenia w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz ustawy prawo oświatowe	placówki oświatowe	2026 - 2030
	Wspieranie rodziców w kierowaniu dzieci i młodzieży, u której występują zaburzenia zachowania i istnieje zagrożenie zaburzeń psychicznych do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	placówki oświatowe	2026 - 2030
Prowadzenie działań profilaktyczno - edukacyjnych zapobiegających pojawianiu się zaburzeń zdrowia psychicznego	Organizowanie w szkołach działań informacyjno - edukacyjnych, w szczególności szkoleń lub prelekcji z udziałem specjalistów dotyczących zdrowego stylu życia oraz podejmowania działań sprzyjających zachowaniu zdrowia psychicznego	placówki oświatowe	2026-2030
	Prowadzenie działań informacyjnych o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku, Urząd Gminy w Sicienku, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sicienku, placówki oświatowe	2026 - 2030

V. Realizatorzy Programu

Realizatorami Programu będą: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sicienku, Urząd Gminy w Sicienku, Punkt Interwencji Kryzysowej w Sicienku, Rodzinny Punkt Konsultacyjny w Sicienku, placówki oświatowe.

VI. Finansowanie

Realizacja Programu odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Sicienka, dotacji oraz środków pozabudżetowych.

VII. Monitorowanie

Koordynatorem Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku. Monitorowanie odbywać się będzie poprzez przedkładanie Wójtowi Gminy sprawozdania z Programu. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku współpracuje z innymi podmiotami realizującymi zadania objęte programem i z Urzędem Gminy w Sicienku, w celu monitorowania i sporządzania sprawozdań. Sprawozdania będą przedkładane corocznie do 30. kwietnia za poprzedni rok.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 18 marca 1990 roku o samorządzie gminnym „do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej”. Natomiast art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego stanowi, że „prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego należy do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin. Zatem Rada Gminy Sicienka jest właściwa do podjęcia niniejszej uchwały.

Z kolei w art. 2 ust. 5 ww. ustawy o ochronie zdrowia psychicznego „wskazane w ust. 4 pkt 1 działania polegają w szczególności na: promowaniu zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym oraz zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej, zintegrowanej i dostępnej opieki zdrowotnej, w tym w ramach centrów zdrowia psychicznego, oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku społecznym, rodzinnym i zawodowym.

Gminny Program Promocji Zdrowia Psychicznego na lata 2026-2030 został opracowany jako dokument wieloletni, wpisujący się w okres obowiązywania „Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023–2030”. Przyjęcie takiego zakresu czasowego zapewnia spójność działań podejmowanych na poziomie lokalnym z celami i kierunkami polityki państwa w obszarze ochrony zdrowia psychicznego.

Okres wieloletni umożliwia planowe, systematyczne i efektywne realizowanie działań z zakresu promocji zdrowia psychicznego, a także ich bieżący monitoring i ewaluację. Jednocześnie program przewiduje możliwość jego aktualizacji w przypadku zmian przepisów prawa, dokumentów strategicznych lub zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców gminy.

Uchwała rodzi skutki finansowe. Środki na realizację Programu zostaną zabezpieczone w budżecie gminy w każdym roku jego realizacji - dział 851 „Ochrona zdrowia”, rozdział 85149 „Programy polityki zdrowotnej” oraz rozdział 85154 „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.